

[Úvodní Stránka](#) > ... > [Rodinné Věci a Dědictví](#) > [Vyživovací Povinnost](#) > [Czechia](#)

Vyživovací povinnost

Obsah zajišťuje

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Co znamenají pojmy „výživné“ a „vyživovací povinnost“ v praxi? Které osoby musí platit výživné jiné osobě?

Pod pojmem výživné se rozumí souhrn toho, co poskytuje jedna osoba druhé proto, aby uspokojovala všechny její odůvodněné potřeby. Klíčovým předpokladem pro vznik a trvání vyživovací povinnosti podle občanského zákoníku je existence rodinněprávního nebo obdobného poměru, ať už manželského, ex-manželského či příbuzenského v řadě přímé, anebo poměru registrovaných partnerů či bývalých registrovaných partnerů stejného pohlaví.

Občanský zákoník upravuje okruhy osob k výživě povinných i oprávněných následovně:

- výživné mezi manželi: Vzniká uzavřením manželství a končí jeho zánikem. Manželé mají vzájemnou vyživovací povinnost v rozsahu, který oběma zajišťuje stejnou úroveň hmotnou a kulturní, plyne z rovnosti postavení muže a ženy v manželství. Vyživovací povinnost mezi manžely předchází vyživovací povinnosti dítěte i rodičů.
- výživné mezi rozvedenými manželi: Vzniká, pokud se jeden z rozvedených manželů není schopen sám dál živit a tato neschopnost má původ v souvislosti s manželstvím a lze-li to na bývalém manželovi spravedlivě požadovat, zejména s ohledem na věk nebo zdravotní stav rozvedeného manžela v době rozvodu nebo skončení péče o společné dítě rozvedených manželů. Zaniká sňatkem oprávněného nebo uplynutím doby, na kterou bylo výživné mezi rozvedenými manžely stanoveno (max. 3 roky).
- výživné mezi rodiči a dětmi: Vzniká narozením dítěte a končí, když je dítě schopné se samo živit nebo vyživovací povinnost přejde na jiného (např. sňatkem či popřením otcovství). Pro stanovení rozsahu výživného platí, že životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů. I dítě je povinno rodičům zajistit slušnou výživu dle svých možností, životní úroveň rodičů pak nemusí být shodná s životní úrovní dítěte.
- výživné mezi potomky a předky: Vzniká mezi předky a potomky. Vyživovací povinnost rodičů vůči dítěti předchází vyživovací povinnosti prarodičů a dalších předků vůči dítěti. Vzdálenější příbuzní mají vyživovací povinnost, jen nemohou-li ji plnit bližší příbuzní.
- výživné a zajištění úhrady některých nákladů neprovdané matce: Vzniká, pokud není matka dítěte provdána za otce dítěte. Otec jí v takovém případě poskytne výživu po dobu dvou let od narození dítěte a přispěje jí v přiměřeném rozsahu na úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a porodem.

Dále je vyživovací povinnost upravena zákonem o registrovaném partnerství. Ten upravuje:

- vzájemnou vyživovací povinnost mezi partnery. Rozsah vyživovací povinnosti se stanoví tak, aby hmotná a kulturní úroveň obou partnerů byla zásadně stejná;
- vyživovací povinnost po zrušení partnerského soužití - bývalý partner, který není schopen se sám živit, může žádat od bývalého partnera, aby mu přispíval na přiměřenou výživu podle svých schopností, možností a majetkových poměrů. Pokud byla jednomu z bývalých partnerů, který se na trvalém rozvratu společného vztahu nepodílel a jemuž byla zrušením partnerského vztahu způsobena závažná újma, může mu být na dobu tří let od zrušení partnerského soužití přiznáno výživné ve stejném rozsahu, v jakém by vznikla vyživovací povinnost v případě, že partnerské soužití by nebylo zrušeno.

Vyživovací povinnost jedné osoby vůči jiné osobě je stanovena zákonem a je nepřevoditelná, nezastupitelná a nelze se jí předem vzdát.

Jedním z předpokladů pro přiznání výživného oprávněnému, který se uplatní ve všech případech plnění vyživovacího závazku, je soulad s dobrými mravy.

2 Do jakého věku může dítě dostávat vyživovací příspěvek? Liší se pravidla pro výživné týkající se nezletilých od pravidel týkajících se dospělých?

Výživné lze přiznat, jestliže oprávněný není reálně schopen se sám živit. Schopnost samostatně se živit bývá tradičně interpretována extenzivně jako schopnost samostatně uspokojovat všechny potřeby (hmotné, kulturní apod.). Pokud se dítě nemůže samo živit a je odkázáno na výživu povinného, nezaniká vyživovací povinnost ani po dosažení zletilosti (např. pokračuje-li dítě ve studiu), ve výjimečných případech může vyživovací povinnost trvat po celou dobu života dítěte a rodičů (např. jestliže z důvodu plné invalidity dítě nikdy nenabude schopnosti se samostatně živit). Naopak vyživovací povinnost může zaniknout i před dosažením zletilosti, pokud dítě nabude schopnosti se samostatně živit dříve. Není tedy stanoven žádný konkrétní věkový limit.

Dosažení zletilosti má význam z hlediska procesního (např. o výživném pro nezletilé dítě může soud rozhodnout i bez návrhu, naopak výživné zletilých dětí upraví soud pouze na návrh).

3 Měl bych se s žádostí o výživné obrátit na příslušný orgán nebo na soud? Jaké jsou hlavní prvky tohoto postupu?

O výživném rozhoduje výhradně soud, a to na návrh, přičemž o výživném pro nezletilé dítě může soud rozhodnout i bez návrhu.

Návrh musí obsahovat kromě obecných náležitostí jméno, příjmení a bydliště účastníků, vyličení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává a musí z něj být především patrné, čeho se navrhovatel domáhá.

Návrh musí být podán u místně příslušného soudu. Viz otázka č. 5.

4 Je možné podat žádost jménem příbuzného (pokud ano, jakého stupně) nebo jménem dítěte?

Rodič, který má dítě v péči, má právo jménem dítěte žádat o výživné vůči druhému rodiči. Stejně tak může jménem dítěte vystupovat jeho poručník, popřípadě opatrovník. Nabylo-li dítě plné svéprávnosti, musí žádost o výživné vůči povinné osobě podat svým jménem.

Jménem příbuzného podat žádost nelze s výjimkou případů, kdy osoba není plně svéprávná a soud osobě ustanoví opatrovníka z řad příbuzných.

5 Jestliže mám v úmyslu podat žalobu, jak zjistím, který soud je příslušný?

Mezinárodní příslušnost (pravomoc) k řízení ve věcech vyživovacích povinností se posoudí dle nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností („nařízení o vyživovací povinnosti“):

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1409302593149&uri=CELEX:02009R0004-20130701>. Tímto nařízením není dotčeno použití mezinárodních smluv, jejichž smluvní stranou je Česká republika a které se týkají oblastí upravených nařízením o vyživovacích povinnostech. Tyto smlouvy se však uplatní pouze ve vztazích k nečlenským státům Evropské unie (jedná se zejména o dvoustranné smlouvy o právní pomoci uzavřené s nečlenskými státy Evropské unie či o Úmluvu o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Lugano, 30.10.2007) ve vztahu k Norsku, Švýcarsku či Islandu); ve vzájemných vztazích členských států Evropské unie má před mezinárodními smlouvami přednost nařízení o vyživovací povinnosti.

V České republice v řízení ve věcech vyživovacích povinností rozhodují v prvním stupni okresní soudy.

Místní příslušnost je upravena především v nařízení o vyživovací povinnosti, které se použije přednostně před českou právní úpravou. Podle čl. 3 nařízení o vyživovací povinnosti se navrhovatel (žalobce) může podle svého výběru obrátit na soud

a) v místě obvyklého pobytu odpůrce (žalovaného) nebo

b) v místě obvyklého pobytu oprávněného.

Případně může na základě aplikace čl. 3 písm. c) a d) nařízení o vyživovací povinnosti v České republice zahájit řízení u soudu, který je příslušný k řízení o určení otcovství, či u soudu příslušného k řízení o rodičovské zodpovědnosti, ledaže by pravomoc k tomuto řízení byla odvozena výlučně ze státní příslušnosti jedné ze stran.

Příslušnost lze podle čl. 5 nařízení o vyživovací povinnosti založit také tím, že se žalovaný bude účastnit řízení a nenamítne nejpozději při svém prvním úkonu nepřislušnost soudu.

Pravidla české právní úpravy pro určení místní příslušnosti, která se však uplatní pouze v případě, že se neuplatní pravidla místní příslušnosti nařízení o vyživovací povinnosti (tj. např. v případě, že mezinárodní příslušnost soudů České republiky je založena na základě čl. 6 a 7 nařízení o vyživovací povinnosti (podpůrná příslušnost, forum necessitatis) nebo na základě mezinárodní smlouvy s nečlenským státem EU), jsou následující: Pro řízení ve věcech výživy nezletilého dítěte je příslušný obecný soud nezletilého dítěte, tj. soud, v jehož obvodu má nezletilý na základě dohody rodičů nebo rozhodnutí soudu, popřípadě jiných rozhodujících skutečností, své bydliště. V ostatních případech je příslušným soudem obecný soud žalovaného. Obecným soudem fyzické osoby je okresní soud, v jehož obvodu má své bydliště, a nemá-li je, pak je jím soud, v jehož obvodu se zdržuje. Bydlištěm se rozumí místo, kde osoba bydlí v úmyslu zdržovat se zde trvale (není vyloučeno, aby takových míst bylo několik, a pak jsou obecným soudem všechny tyto soudy). Nemá-li žalovaný, který je státním občanem České republiky, obecný soud vůbec nebo jej nemá v České republice, je příslušný soud, v jehož obvodu měl v České republice poslední známé bydliště. Proti tomu, kdo nemá jiný příslušný soud v České republice, je možné uplatnit majetková práva u soudu, v jehož obvodu má majetek.

6 Musím jako žalobce podat žalobu skrze nějakého prostředníka (např. advokáta, ústředního nebo místního orgánu atd.)? Pokud ne, jaké postupy se použijí?

Zákon nevyžaduje, aby byl žadatel zastoupen. Žadatel se však může ze svého vlastního rozhodnutí nechat před soudem zastupovat na základě plné moci zástupcem, kterého si zvolí, např. advokátem.

Fyzická osoba, která nemůže před soudem jednat samostatně, musí být zastoupena zákonným zástupcem nebo opatrovníkem. Zákonným zástupcem v případě nezletilého dítěte jsou jeho rodiče.

7 Musím platit poplatky za podání žaloby? Pokud ano, o jakou částku se bude přibližně jednat? Jsou-li mé finanční prostředky nedostačující, může mi být poskytnuta právní pomoc k úhradě nákladů řízení?

Řízení ve věcech vzájemné vyživovací povinnosti rodičů a dětí jsou zcela osvobozena od soudního poplatku. V ostatních řízeních o určení výživného včetně jeho zvýšení je od soudního poplatku osvobozen navrhovatel. Tato osvobození se vztahují i na řízení o výkon rozhodnutí či exekuční řízení.

Pokud se navrhovatel nechá zastupovat advokátem, musí mu – nedohodnou-li se jinak - zaplatit odměnu podle sazeb advokátního tarifu (ke stažení v anglickém jazyce na webových stránkách České advokátní komory: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=2239>). Odůvodňují-li to sociální a majetkové poměry navrhovatele a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva, soud mu může bezplatně či za sníženou odměnu ustanovit zástupce, jestliže je to nezbytně třeba k ochraně jeho zájmů; za určitých podmínek bude tímto zástupcem ustanoven advokát.

8 Jaký druh výživného soud pravděpodobně přizná? Jak se výše výživného vypočítá? Může být rozhodnutí soudu přezkoumáno, pokud se životní náklady nebo rodinné poměry změní? Pokud ano, jak (např. prostřednictvím systému automatické indexace)?

Výživné se plní především v penězích – v pravidelně se opakujících měsíčních částkách, splatných vždy na měsíc dopředu (pokud soud nerozhodne jinak, nebo se oprávněný s povinným nedohodne jinak), avšak může být realizováno i jinou formou, např. poskytováním bydlení, naturálně apod.

Rozsah vyživovací povinnosti k dítěti je kromě podmínek na straně povinného rodiče určován také majetkovými poměry a odůvodněnými potřebami dítěte, které závisí zejména na jeho věku a zdravotním stavu. Dále se přihlíží k tomu, jakým způsobem se dítě připravuje na své budoucí povolání, k mimoškolním aktivitám, ke koníčkům apod. Platí však, že životní úroveň dítěte má být shodná s životní úrovní rodičů. Připouští-li to majetkové poměry povinné osoby, lze za odůvodněné potřeby dítěte považovat i tvorbu úspor. Při určení rozsahu vyživovací povinnosti rodičů se přihlíží k tomu, který z rodičů a v jaké míře o dítě osobně pečuje.

Výživné mezi manželi se přizná v rozsahu, který oběma zajišťuje stejnou úroveň hmotnou a kulturní, plyne z rovnosti postavení muže a ženy v manželství.

Výživné mezi rozvedenými manželi se přizná za podmínky, že rozvedený manžel není schopen sám se živit a tato neschopnost má svůj původ v manželství nebo v souvislosti s ním a lze-li to na bývalém manželovi spravedlivě požadovat, zejména s ohledem na věk nebo zdravotní stav rozvedeného manžela v době rozvodu nebo skončení péče o společné dítě rozvedených manželů. Výživné se přizná v přiměřeném rozsahu. Při rozhodování o jeho výši se bere v potaz, jak dlouho rozvedené manželství trvalo a další zákonem stanovené předpoklady.

Výživné se těhotné matce přizná v rozsahu náhrady nákladů spojených s těhotenstvím a porodem v přiměřeném rozsahu.

Výživné registrovaného partnera určí soud na návrh, přičemž přihlédne k péči o společnou domácnost. Rozsah vyživovací povinnosti se stanoví tak, aby hmotná a kulturní úroveň obou partnerů byla zásadně stejná.

Vyživovací povinnost po zrušení partnerského soužití osob stejného pohlaví může být určena na návrh bývalého partnera, který není schopen se sám živit. Ten může žádat od bývalého partnera, aby mu přispíval na přiměřenou výživu podle svých schopností, možností a majetkových poměrů. Nedohodnou-li se, rozhodne soud o výživném na návrh některého z nich. Bývalému partnerovi, který se na trvalém rozvratu společného vztahu nepodílel a jemuž byla zrušením partnerského vztahu způsobena závažná újma, může soud přiznat proti druhému bývalému partnerovi až na dobu tří let od zrušení partnerského soužití výživné ve stejném rozsahu, v jakém by vznikla vyživovací povinnost v případě, že partnerské soužití by nebylo zrušeno.

České právo nezná tzv. objektivizaci výživného pomocí tabulek, procent apod., ani institut minimálního či maximálního výživného. Soud zohledňuje při svém rozhodování jedinečnost každého konkrétního případu, např. možnost více vyživovacích povinností, zvýšené náklady zdravotně postiženého dítěte apod. Existují pouze doporučující tabulky Ministerstva spravedlnosti:

<http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=6223&d=315516>.

Rozhodnutí soudu o výživném se vydávají s výhradou změny poměrů. Lze je tedy změnit, změní-li se podstatně poměry oprávněného nebo povinného.

9 Jak a komu bude výživné vypláceno?

Výživné se platí v pravidelných měsíčně se opakujících dávkách, které jsou splatné vždy na měsíc dopředu, ledaže soud rozhodne jinak nebo se osoba výživou povinná dohodla s osobou oprávněnou jinak. V případech hodných zvláštního zřetele (např. povinný rodič má pouze sezónní příjmy, značně riskantní podnikání apod.) může soud rozhodnout o povinnosti složit peněžní částku (zálohu) na výživné splatné v budoucnosti. Soud pak učiní další opatření, aby z této zálohy byly dítěti vypláceny jednotlivé splátky odpovídající měsíčnímu výživnému. Výživné je třeba platit buď přímo oprávněné osobě, anebo tomu, kdo má takovou osobu v péči.

10 Neplatí-li dotčená osoba (dlužník) výživné dobrovolně, jaké kroky je možné učinit, aby byla k placení přinucena?

Podle české právní úpravy lze podat návrh příslušnému soudu na soudní výkon rozhodnutí nebo se obrátit na soudního exekutora s návrhem na zahájení exekučního řízení. Obecně k soudnímu výkonu rozhodnutí či k exekuci (včetně informací o náležitostech návrhu) viz informační list Postupy při vymáhání soudního rozhodnutí. Níže jsou uvedena pouze některá specifika týkající se vymáhání výživného.

Soudní výkon rozhodnutí

K nařízení a provedení výkonu rozhodnutí o výživném pro nezletilé dítě je příslušný obecný soud nezletilého (pro vymezení obecného soudu nezletilého viz odpověď na otázku č. 5). U ostatních druhů vyživovacích povinností, včetně výživného zletilých dětí, je to obecný soud povinného (pro vymezení obecného soudu povinného viz odpověď na otázku č. 5).

Jde-li o vymáhání výživného pro nezletilé dítě, poskytne soud na žádost účastníka pomoc při zjišťování bydliště povinného. Navíc soud může oprávněnému před nařízením výkonu rozhodnutí poskytnout i další součinnost – např. dotazem povinnému, zda a od koho pobírá mzdu nebo jiný pravidelný příjem, popřípadě u které banky či platební instituce má své účty a jaká jsou čísla těchto účtů či vyzváním povinného k prohlášení o majetku, tuto součinnost může soud poskytnout i v případě jiných druhů vyživovacích povinností než je výživné pro nezletilé dítě.

Exekuční řízení

S návrhem na zahájení exekučního řízení se lze obrátit na jakéhokoliv českého exekutora. Seznam exekutorů je dostupný na webových stránkách Exekutorské komory České republiky: <http://www.ekcr.cz/seznam-exekutoru>. Při vymáhání výživného nezletilého dítěte nemá exekutor právo požadovat od oprávněného přiměřenou zálohu na náklady exekuce. Jedním z možných způsobů exekuce, je-li vymáháno výživné nezletilého dítěte, je pozastavení řidičského oprávnění povinného.

Není-li plněna vyživovací povinnost, lze kromě výše uvedených způsobů vymáhání výživného také podat trestní oznámení pro podezření ze spáchání trestného činu zanedbání povinné výživy. V případě trestného činu zanedbání povinné výživy trestní zákoník stanoví, že trestného činu se dopustí ten, kdo neplní, ať už z nedbalosti či úmyslně, svou zákonnou povinnost vyživovat nebo zaopatřovat jiného po dobu delší než čtyři měsíce. V takovém případě je možné podat trestní oznámení na kterémkoli oddělení policie.

11 Popište prosím stručně případná omezení týkající se výkonu rozhodnutí, zejména pravidla ochrany dlužníka a promlčecí a prekluzivní lhůty ve vašem systému výkonu rozhodnutí.

Obecně k soudnímu výkonu rozhodnutí či k exekuci (včetně informací o tom, jaký majetek může být předmětem soudního výkonu či exekuce, a o opravných prostředcích) viz informační list Postupy při vymáhání soudního rozhodnutí.

Občanský zákoník stanoví, že nebylo-li právo vykonáno v promlčecí lhůtě, promlčí se a dlužník není povinen plnit. Plnil-li však dlužník po uplynutí promlčecí lhůty, nemůže požadovat vrácení toho, co plnil. Právo na výživné se nepromlčuje, práva na jednotlivá opětuující se plnění však promlčení podléhají. Délka promlčení lhůty je obecně stanovena na tři roky. Bylo-li však právo přiznáno rozhodnutím orgánu veřejné moci (tj. např. soudem), promlčí se za deset let ode dne, kdy mělo být podle rozhodnutí plněno. Právo na výživné nepodléhá prekluzi.

Výživné lze přiznat jen ode dne zahájení soudního řízení. Výživné pro děti však lze přiznat i za dobu nejdéle tří let zpět od tohoto dne. Výživné pro neprovdanou matku a úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a porodem lze přiznat i nazpět, nejdéle však dva roky ode dne porodu.

12 Existuje nějaká organizace nebo orgán, které mi mohou pomoci při vymáhání výživného?

Pomoc při uplatňování nároku nezletilého dítěte na výživné a při vymáhání výživného, včetně pomoci při podávání návrhu soudu, mají povinnost poskytnout orgány sociálně-právní ochrany dětí obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

13 Mohou (vládní nebo soukromé) organizace zaplatit namísto dlužníka zálohu odpovídající plné výši výživného nebo jeho části?

Zákon takovou možnost nezná.

14 Pokud se nacházím v tomto členském státě a dlužník má bydliště v jiné zemi:

14.1 Může mi pomoci orgán nebo soukromá organizace v tomto členském státě?

Oprávněný se může obrátit s žádostí o pomoc při vymáhání výživného na Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí v Brně (umpod.gov.cz).

14.2 Pokud ano, jak se mohu na takový orgán nebo soukromou organizaci obrátit?

Žadatel se může obrátit na níže uvedené kontakty:

Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí
Kounicova 683/14
602 00 Brno
Česká republika

Tel.: +420 542 215 522

Fax: +420 542 212 836

E-mail: podatelna@umpod.gov.cz

Při prvním kontaktu s Úřadem by žadatel měl sdělit své plné jméno a kontaktní adresu (telefon nebo e-mail) a dále jméno a datum narození dítěte, jehož se jejich dotaz či žádost týká.

Pokud žadatel žádá asistenci Úřadu při vymáhání výživného ze zahraničí, je třeba, aby se nejprve písemně obrátil na Úřad s neformální žádostí o pomoc při vymáhání výživného a případně přiložil vyplněný dotazník, který je v českém jazyce ke stažení na webových stránkách Úřadu:

<https://umpod.gov.cz/web/cz/potrebuji-vymahat-vyzivne-ze-zahranici-platby-do-ceske-republiky>. V žádosti by měly být uvedeny základní údaje o dítěti a povinné osobě a základní skutečnosti, proč žadatel žádá o vymáhání výživného. K žádosti by měly být připojeny prosté kopie písemností, zejména soudních rozhodnutí, která stanovují vyživovací povinnost. Úřad poté posoudí možnost vymáhat výživné v konkrétním případě a případně zašle podrobné pokyny, jak dále ve věci postupovat.

Na vyžádání Úřadu je pak třeba předložit další dokumenty. Zpravidla je třeba předložit rozsudek stanovující vyživovací povinnost s úředně ověřeným překladem do jazyka státu, odkud se bude výživné vymáhat, a to včetně doložky právní moci a vykonatelnosti. U vymáhání výživného ze států Evropské unie soud vyhotoví výtah z rozhodnutí dle článku 56 nařízení o vyživovací povinnosti. Dále bývá vyžadována plná moc pro ústřední orgán v zahraničí, potvrzení o studiu oprávněného, pokud je starší 15 let, případně potvrzení o žití. Při zajišťování překladu dokumentů by žadateli měl být bezplatně nápomocný soud v místě jeho bydliště (zpravidla soud, který věc rozhodl v prvním stupni). Soud vyhotovené doklady předá buď žadateli, nebo je zašle přímo Úřadu. Úřad obdržené podklady přezkoumá, a pokud splňují všechny náležitosti, podá návrh k zahraničnímu soudu nebo postoupí věc k dalšímu řízení příslušnému cizímu orgánu nebo organizaci. O tomto úkonu, průběhu a výsledcích

řízení Úřad žadatele o výživné pravidelně informuje.

V případě vymožení výživného, a to jak právní cestou nebo na základě dobrovolné platby povinného na účet zahraničního partnera, jsou tyto platby zasílány na účet Úřadu obvykle 1 x měsíčně (z důvodu administrativních, účetních a kvantitativních) hromadným poukazem. Ekonomické oddělení Úřadu zasílá platby oprávněným do 1 měsíce, a to dle dispozic oprávněných. Oprávněný v případě, že obdrží přímou platbu od povinného ze zahraničí, je povinen bez zbytečného odkladu oznámit tuto platbu Úřadu. Je také povinen informovat Úřad o všech změnách, které by mohly mít na řízení vliv (změna adresy, změna výchovných poměrů dítěte, ukončení studia dítěte apod.).

15 Pokud se nacházím v jiné zemi a dlužník v tomto členském státě?

15.1 Mohu svou žádost adresovat přímo orgánu nebo soukromé organizaci v tomto členském státě?

Žadatel o výživné žijící v cizině by se měl obrátit na příslušný orgán svého státu, který bude kontaktovat Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí (kontakty na Úřad viz výše).

15.2 Pokud ano, jak se mohu na takový orgán nebo soukromou organizaci obrátit a jaká pomoc mi může být poskytnuta?

Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí po obdržení žádosti z jiného státu podnikne tyto kroky:

1. Posoudí, zda žádost splňuje všechny náležitosti podle evropských nařízení či mezinárodních smluv, případně požádá o doplnění dokladů.
2. Zašle písemnou výzvu povinné osobě v České republice a vyzve ji k dobrovolnému uhrazení dluhu ve stanovené lhůtě a k placení běžného výživného.
3. Pokud povinný nereaguje, Úřad zjistí ekonomickou situaci povinného a následně podá návrh na uznání a výkon rozhodnutí k příslušnému soudu v České republice. Úřad v soudním řízení zastupuje navrhovatele (oprávněného žijícího v cizině), podniká jeho jménem všechny kroky potřebné pro dosažení úhrady výživného a zabezpečení převodů vymožených částek do ciziny. Úřad a odesílající orgán v cizině se vzájemně informují o podniknutých opatřeních, jakož i o průběhu a výsledku výkonu rozhodnutí o výživném.

16 Je tento členský stát vázán Haagským protokolem z roku 2007?

Ano

17 Pokud tento členský stát není vázán Haagským protokolem z roku 2007, jaké právo bude použitelné pro pohledávku výživného podle pravidel mezinárodního práva soukromého? Jaká jsou příslušná pravidla mezinárodního práva soukromého?

18 Jaká pravidla upravují přístup ke spravedlnosti v přeshraničních věcech v rámci EU podle struktury kapitoly V nařízení o vyživovací povinnosti?

Řízení ve věcech vzájemné vyživovací povinnosti rodičů a dětí jsou zcela osvobozena od soudního poplatku. V ostatních řízeních o určení výživného včetně jeho zvýšení je od soudního poplatku osvobozen navrhovatel. Tato osvobození se vztahují i na řízení o výkon rozhodnutí či exekuční řízení. Navrhovatel nemusí být v řízení ve věcech vyživovacích povinností zastoupen advokátem. Služby Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí jsou poskytovány bezplatně. Úřad v soudním řízení zastupuje navrhovatele (oprávněného žijícího v cizině), podniká jeho jménem všechny kroky potřebné pro dosažení úhrady výživného a zabezpečení převodů vymožených částek do ciziny.

Odůvodňují-li to sociální a majetkové poměry navrhovatele a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné

uplatňování nebo bránění práva, soud může osvobodit účastníka zčásti či výjimečně zcela od soudních poplatků. Byl-li účastníku osvobozenému od soudních poplatků ustanoven zástupce, vztahuje se osvobození v rozsahu, v jakém bylo přiznáno, i na hotové výdaje zástupce a na odměnu za zastupování. Účastníku, který byl osvobozen od soudních poplatků, není možné uložit povinnost složit zálohu na náklady důkazu, ani povinnost nahradit státu náklady, které platil (tj. svědečné, znalečné, tlumočné, apod.). Náklady vzniklé v souvislosti s tím, že účastník jedná před soudem ve své mateřštině či se dorozumívá některým z komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob, nese stát a jejich náhradu nemůže požadovat.

19 Jaká opatření přijal členský stát, aby zajistil, že ústřední orgány plní činnosti popsané v článku 51 nařízení o vyživovací povinnosti?

Podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších novelizací, při zajišťování sociálně-právní ochrany ve vztahu k cizině Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí, který je v ČR ústředním orgánem, plní mimo jiné následující úkoly:

- šplní úkoly ústředního orgánu podle nařízení o vyživovací povinnosti
- švykonává funkci opatrovníka dítěte
- švyžaduje od příslušných orgánů a dalších právnických a fyzických osob na žádost rodičů žijících v České republice nebo orgánů sociálně-právní ochrany zprávy o poměrech dětí, které jsou občany České republiky a nemají na jejím území trvalý pobyt
- šzprostředkuje zaslání osobních dokladů a jiných listin do ciziny a opatřuje doklady a jiné listiny z ciziny
- šspolupracuje se státními orgány nebo jinými organizacemi cizího státu obdobnými Úřadu, pokud jsou řádně pověřeny ve svém státě k činnostem sociálně-právní ochrany, a je-li to účelné, také s dalšími orgány, zařízeními a právnickými osobami
- špomáhá pátrat po rodičích dítěte, pokud rodiče nebo jeden z nich žijí v cizině, rodinných příslušnících a osobách povinných výživou zjišťovat majetkové a výdělkové poměry pro stanovení výživného, zprostředkovává podávání návrhů směřujících k zabezpečení plnění vyživovací povinnosti, a to zejména návrhů na úpravu vyživovací povinnosti, výchovy a určení otcovství
- šzajišťuje překlady listin potřebných pro výkon působnosti v sociálně-právní ochraně podle mezinárodních smluv a přímo použitelných předpisů Evropské unie

Pro výkon působnosti Úřadu jsou příslušné orgány a další fyzické a právnické osoby povinny poskytnout Úřadu v potřebném rozsahu požadovanou součinnost, přičemž platí přiměřeně ustanovení exekučního řádu o povinné součinnosti třetích osob. Povinnou součinnost tak v předepsaném rozsahu poskytují např. soudy, Policie ČR, banky, orgány sociálního zabezpečení, úřady práce, provozovatel poštovních služeb, poskytovatel elektronických služeb, pojišťovny, Ministerstvo vnitra při poskytování údajů z evidence obyvatel a cizinců apod.

Tyto internetové stránky jsou součástí portálu [Vaše Evropa](#).

Velice uvítáme jakoukoli [zpětnou vazbu](#) ohledně užitečnosti poskytnutých informací.

Poslední aktualizace: 14/04/2026

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.